

MINĘŁA WAŻNA ROCZNICA DLA POLSKIEJ ELEKTROENERGETYKI. 100 LAT ELEKTROWNI W GRÓDKU

100 lat temu, 24 kwietnia 1923 roku została uroczystie uruchomiona pierwsza turbina w Elektrowni Gródek przez Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.

Na załączonej fotografii z tej uroczystości Prezydent drugi z prawej.

Po prawej dr J. Wybicki, po lewej budowniczy elektrowni inż. Alfons Hoffmann.

Projekt techniczny i lokalizację opracowano w 1912 r. w Gdańsku. Lokalizacja nie była przypadkowa. W tym miejscu Wda tworzyła 6-km pętlę. Jej przecięcie 1240 m kanałem dało już naturalny 6-m spad, kolejne 12 m uzyskano przez budowę 12 m wysokości zapory, o długości 220 m. Duże znaczenie miała bliskość znaczącego węzła kolejowego w Laskowicach, co ułatwiło transport materiałów budowlanych i urządzeń. Do budowy przystąpiono na kilka dni przed wybuchem I wojny światowej – w lipcu 1914 r. Mimo zatrudnienia około 200 robotników, a w 1916 r. dodatkowo 350 jeńców rosyjskich i francuskich budowa – ze względu na trudności gospodarcze Niemiec związane z wojną – postępowała wolno. Do 1919 r. wybudowano fundamenty hali maszyn, wykopano kanał i rozpoczęto budować zapórę. W 1920 r. – po powrocie Pomorza do Polski – budowę przejęło z rąk niemieckich Starostwo Krajowe Pomorskie. Jej

dyrektorem został inż. Alfons Hoffmann. Inwestorem był Związek Komunalny Chełmno – Świecie – Toruń, który na dokończenie prac zaciągnął pożyczki. Pomoc finansową obiecał też minister robót publicznych, wybitny hydrotechniczny o europejskiej sławie, późniejszy pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – prof. Gabriel Narutowicz, który w 1921 r. gościł w Gródku. Dzięki temu oraz zdolnościom organizacyjnym inż. Hoffmanna udało się stosunkowo szybko zakończyć budowę elektrowni. W szczytowym okresie pracowało na niej około 600 robotników, co czasowo zlikwidowało bezrobocie na terenie powiatu świeckiego. W lutym 1923 r. zakończono montaż urządzeń, zaś 24 kwietnia prezydent RP prof. Stanisław Wojciechowski uroczystie uruchomił elektrownię. Posiadała dwie turbiny Francisa sprzęgnięte z generatorami o łącznej mocy 2,4 MW. W sierpniu 1927 r. kolejny prezydent RP – prof. Ignacy Mościcki – uruchomił trzecią turbinę. Elektrownia osiągnęła wówczas moc 4 MW i była największą hydroelektrownią w Polsce. Jej obsługą zajmowała się 15-osobowa załoga [...].

Redakcja TwS

na podstawie: <http://wikimapia.org/4939027/pl/Elektrownia-wodna-Gr%C3%B3dek>

zdjęcie: <https://sep.gda.pl/2017/11/elektrownie-wodne-w-grodku-i-zurze/>